В. Какшынская

Вынікі IV Рэспубліканскага агляду-конкурсу на лепшую пастаноўку работы бібліятэк па экалагічнай асвеце і інфармаванні насельніцтва

На заключны тур конкурсу былі прадстаўлены работы 34 бібліятэк, якія занялі першае, другое і трэцяе месцы ў першым туры. Матэрыялы ацэньваліся па 14 крытэрыях, што сведчыць аб разнастайнасці напрамкаў, форм і метадаў работы бібліятэк. Сярод іх – стварэнне сістэмы садзейнічання экалагічнай асвеце і інфармаванню насельніцтва (наяўнасць канцэпцый, планаў, праграм, праектаў работы бібліятэкі); развіццё сістэмы даведачна-бібліяграфічнага абслугоўвання, стварэнне адпаведных баз даных; інфармацыйнае супрацоўніцтва з тэрытарыяльнымі органамі Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь, кіраўнікамі прадпрыемстваў, іншых арганізацый у галіне экалогіі; распрацоўка і ўкараненне, рэалізацыя інавацыйных формаў індывідуальнай і масавай работы па экалагічнай асвеце; удзел у працэсе адукацыі ў інтарэсах устойлівага развіцця і інш.

Адметныя рысы матэрыялаў, прадстаўленых на другі тур, – іх высокая інфарматыўнасць і якасць афармлення, сістэматызацыя дадаткаў, культура падачы: шматстаронкавае апісанне дзейнасці бібліятэк багата праілюстравана каляровымі фотаздымкамі, яркімі буклетамі, мультымедыйнымі дадаткамі, малюнкамі, вершамі, самаробнымі каталогамі ў выглядзе кветак і герояў казак. Значная колькасць распрацовак выканана як у тэкставым, так і ў электронным выглядзе, што сведчыць аб павелічэнні прымянення новых тэхналогій, у т. л. у сельскіх бібліятэках.

Значнай тэндэнцыяй конкурсу з'яўляецца станаўленне бібліятэк у якасці цэнтраў экалагічнай інфармацыі, якія ажыццяўляюць інфармацыйную падтрымку навуковых даследаванняў у галіне прыродакарыстання і бяспекі жыццядзейнасці рэгіёна, спецыялістаў-практыкаў у вывучэнні і ўкараненні новых тэхналогій у галіне экалогіі, прадпрыемстваў і арганізацый рэгіёна па праблемах укаранення рэсурсазахоўваючых тэхналогій, аказваюць кансультацыйна-метадычную дапамогу бібліятэкам вобласці па арганізацыі асветніцкай дзейнасці на месцах.

Матэрыялы чацвёртага агляду-конкурсу пацвярджаюць: пазітыўныя тэндэнцыі ў эколага-асветніцкай рабоце сталі магчымымі пры наяўнасці сістэмы павышэння кваліфікацыі бібліятэчных спецыялістаў. Правядзенне канферэнцый, семінараў, круглых сталоў не толькі садзейнічае павышэнню экалагічнай культуры бібліятэкараў, але і стварае больш цесныя кантакты з дзяржаўнымі і грамадскімі ўстановамі і арганізацыямі, органамі ўлады і кіравання.

Сёння можна зрабіць вывад: бібліятэкі Беларусі працягваюць нарошчваць патэнцыял асветніцкай дзейнасці па фарміраванні экалагічнай свядомасці насельніцтва, актыўна выступаючы кансалідатарамі грамадства ў рашэнні экалагічных праблем.

По выніках агляду-конкурсу ўзнагароджаны:

1. **Дыпломам I ступені** ў намінацыях:

– Лепшая абласная, гарадская і раённая бібліятэка

Мінская цэнтральная раённая бібліятэка;

– Лепшая сельская бібліятэка

Мікалаеўская сельская бібліятэка Светлагорскай РЦБС Гомельскай вобласці;

– Лепшая бібліятэка навучальнай установы

Навуковая бібліятэка УА «Полацкі дзяржаўны універсітэт» Віцебскай вобласці.

2. **Дыпломам II ступені** ў намінацыях:

– Лепшая абласная, гарадская і раённая бібліятэка

Дзіцячая гарадская бібліятэка Асіповіцкай РЦБС Магілёўскай вобласці;

– Лепшая сельская бібліятэка

Махаўская сельская бібліятэка Магілёўскай РЦБС;

– Лепшая бібліятэка навучальнай установы

Бібліятэка УА «Мінскі дзяржаўны турысцка-экалагічны цэнтр дзяцей і юнацтва».

3. **Дыпломам III ступені** ў намінацыях:

– Лепшая абласная, гарадская і раённая бібліятэка

Дзіцячая гарадская бібліятэка імя С.Я. Маршака № 5 (філіял № 12) Гомельскай ГЦБС;

– Лепшая сельская бібліятэка

Залеская сельская бібліятэка Кобрынскай РЦБС Брэсцкай вобласці;

– Лепшая бібліятэка навучальнай установы

Бібліятэка УА «Сярэдняя школа № 40 г. Магілёва».

За шматгадовую плённую працу па экалагічным выхаванні дзяцей і моладзі індывідуальнай прэміяй узнагароджана загадчыца аддзела абслугоўвання чытачоў малодшага школьнага ўзросту УК «Магілёўская абласная бібліятэка імя В.І. Леніна» *Дзяменцьева Таццяна Васільеўна.*

Л. Астапович, Т. Пасканная, Л. Авгуль

Пераможцы агляду-конкурсу будуць узнагароджаны грашовымі прэміямі і дыпломамі. Дыпломы атрымаюць таксама ўсе ўдзельнікі другога туру агляду-конкурсу:

– Брэсцкая вобласць:

Дарапеевіцкая сельская бібліятэка Маларыцкай РЦБС;

– Віцебская вобласць:

Дзіцячая гарадская бібліятэка-філіял № 3 імя С. Маршака Навапалацкай ГЦБС;

– Гродзенская вобласць:

Навагрудская цэнтральная раённая бібліятэка,

Ваўкавыская цэнтральная раённая бібліятэка,

Смаргонская цэнтральная раённая бібліятэка,

Вензавецкая сельская бібліятэка Дзятлаўскай РЦБС,

Палушская сельская бібліятэка Астравецкай РЦБС,

Бібліятэка ДУА «Гімназія № 1 імя акадэміка Я.Ф. Карскага г. Гродна»;

– Магілёўская вобласць:

УК «Магілёўская абласная бібліятэка імя У.І. Леніна»,

Дзіцячая бібліятэка Чавускай РЦБС,

Дзіцячая бібліятэка Хоцімскай РЦБС,

Антонаўская сельская бібліятэка Чавускай РЦБС,

Карэбская сельская бібліятэка Дрыбінскай РЦБС,

Бібліятэка ДУА «Гімназія № 1 г. п. Бялынічы»,

Бібліятэка УА «Сярэдняя школа № 3 г. Асіповічы»;

– Мінская вобласць:

Дзіцячая гарадская бібліятэка-філіял № 3 Слуцкай РЦБС,

Дзіцячая раённая бібліятэка Салігорскай РЦБС,

Малагарадзяціцкая сельская бібліятэка Любанскай РЦБС,

Заастравецкая сельская бібліятэка Клецкай РЦБС,

Косінская сельская бібліятэка Лагойскай РЦБС;

– г. Мінск:

Цэнтральная дзіцячая бібліятэка імя М. Астроўскага ДУ «ЦСДБ г. Мінска»,

Цэнтральная бібліятэка імя Я. Купалы ДУ «ЦСДПБ г. Мінска»,

Дзіцячая бібліятэка-філіял № 11 ДУ «ЦСДБ г. Мінска»,

Бібліятэка ДУА «Дзяржаўная экалагічная гімназія № 19 г. Мінска»,

Бібліятэка УА «Сярэдняя школа № 45 г. Мінска».

Систематический каталог Центральной научной библиотеки им. Я. Коласа НАН Беларуси в аспекте времени

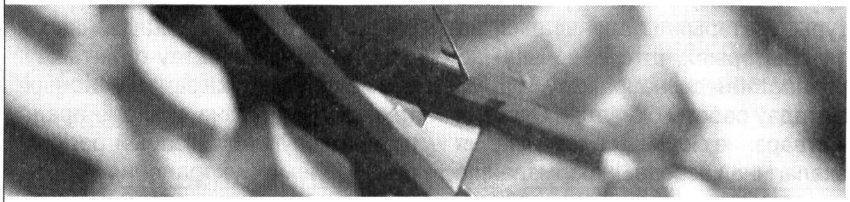

Целью создания и функционирования систематического каталога (СК) является полное, точное и своевременное удовлетворение запросов читателей, обусловленных поисковой потребностью, объективными тенденциями развития общества. СК выявляет состав библиотечных фондов по их тематике в стройной, логически обоснованной и наиболее доступной для пользования форме, раскрывает их содержание в отраслевом аспекте, отражая составные части в их логической связи и соподчиненности. По систематическому каталогу легче всего сделать заключение о полноте документов в фонде библиотеки по той или иной отрасли знания.

В зависимости от направленности библиотеки, ее структуры, задач, фонда, состава читателей вырабатываются принципы организации систематического каталога.

Центральная научная библиотека им. Я. Коласа Национальной академии наук Беларуси (ЦНБ НАН Беларуси), являясь одной из старейших в Республике Беларусь научных библиотек, многие годы обеспечивает пользователям доступ к огромному массиву научных документов, размещенных в ее хранилищах. Это возможно благодаря хорошо организованным каталогам Библиотеки, в том числе систематическому. Но к вопросам организации и ведения СК (далее СК) в различные периоды времени существовал различный подход.

Организованная при Институте белорусской культуры в 1925 г., научная библиотека имела белорусский, русский, еврейский и польский отделы, вокруг которых группировался книжный фонд. С целью совершенствования обслуживания научных сотрудников специалисты Библиотеки начали работу по обработке и каталогизации документов.